

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

7. De tempore, ordine, loco, corporis habitu, ac situ ad diuini officij
recitationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

leui quantitate fiat, leue erit piaculum. Lessi. l. 2. c. 37. dub. 10. n. 56. Palau p. 2. d. 2. pun. 3. n. 2.

62
Mutilatio
syllabarum
plerumque
venialis.

Truncatio, vel mutilatio verbi, quod sit abscidendo syllabas si voluntarie fiat, solum erit veniale, nullum si inuoluntarie. Quia raro ob syncopen syllabarum verborum sensus euanciscit: si vero tanta esset truncatio syllabarum, ut sensus periret, idem dixerim, quod de omissione verborum proxime dictaui. Suar. l. 4. de hor. can. c. 25. n. 6.

63
Interruptio
officii si de
causa venia-
lis, cum cau-
sa nulla est
culpa.

Interruptio officij absque causa extra chorū animo non repetendi, lethalis non est. Quia non impedit quominus quis verē recitet illam horam, & precepto subinde satisfaciatur: ex discretis namque illis recitationibus vna integra hora componitur. Lessi. l. 2. c. 37. dub. 10. n. 57. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 3. pun. 2. §. 1. n. 27. adiicientes, nos à piaculo excusari, si aliqua causa iusta subit intercidendi Psalmos à lectionibus, vel vnum ab alio Psalmo. Quia Psalmus quilibet, imò quilibet versus suam completam significationem habet.

Iam verò circa attentionem, ea requiritur, quæ ad orationem est necessaria, & sufficiens: quare si quis solum ad verba attendat cum intentione saltem generali colendi, ac laudandi Deum, precepto satisfaciatur. Vnde si recitet dum lauat (v. gr.) manus, aut se vestibus induit, si mens nimis non distrahat, implet preceptum. Quia potest habere Deum colendi intentionem externis occupatus. Vasq. de Benef. c. 4. §. 1. d. 1. dub. 5. Sotus l. 10. de iust. q. 5. a. 5. Bonac. d. 1. q. 3. pun. 2. n. 12.

64
Sufficit vir-
tutis inten-
tio.

Sufficit intentio virtualis, quæ in eo consistit, ut quis voluntatem gerat faciendi rem preceptam. Quam voluntatem habere censetur, cum confucto more quis Breuiarium ad recitandum assumit. Garcia p. 3. c. 1. n. 209. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 3. pun. 2. §. 2. n. 10. Suar. de orat. l. 3. c. 3. n. 6. Lessi. l. 2. c. 37. dub. 11. n. 71. Nauar. de orat. c. 25. n. 8.

65
Qui solus re-
citatur, non re-
netur ita pro-
ferre verba,
quin se ipsum
audiat.

Qui solus recitat, non tenetur verba proferre ita altiori voce, ut se ipsum audiat. Quia preceptum solum est de vocali cum Deo locutione: At cum Deo recte loqui potest verbaliter, quin se audiat, efformans verba quæ Deus percipiat. Est tamen necessarium verba ita clare proferre, ut seipsum audire possit, nisi aliquod adesset impedimentum. Quia verba quæ auditu percipi nequeunt, non videntur verba, sed quidam motus in gutture, qui potius sunt inchoatio verborum, vel conatus ad loquendum. Suar. l. 4. c. 7. n. 6. Filliuc. tr. 2. c. 3. n. 17. Azor. l. 10. c. 11. q. 4. Reginal. l. 18. n. 174. Valen. d. 6. q. 2. pun. 10. §. 4. Medin. C. de orat. q. 7.

66
Recitantes
cum socio de-
bent se inui-
cem audire.

Qui cum socio recitat, debet ita verba proferre, ut socius audiat, si ipse obligatus sit recitare: aliàs precepto non satisfaciatur: & e contra socius ita debet verba proferre, ut alter etiam percipiat. Quia oratio alterius in tantum potest alteri esse communis, in quantum illam percipit. Palau p. 2. d. 1. pun. 3. n. 7.

67
Et alterna-
tim versus
Psalmorum
dicere, non
est necessarium
reliqua.

Qui cum socio recitat, debet alternatim Psalmorum versus proferre: responsoria autem, antiphonas, capitulum, lectiones & orationes et si solus socius dicat, alter satisfaciatur attendens. Quia sæpe in choro, cui priuata recitatio se accommodat dicuntur ab vno, reliquis audientibus. Satius autem & deuotius erit partiri labo-

rem Siluest. F. Hera. q. 7. Suar. l. 4. c. 25. n. 5. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 3. §. 1. n. 11.

Non satisfaciatur obligationi, qui integram socij prolationem non expectat. Quia inde sequitur, si socius suum versiculum proferret, quando alter proferat sibi competentem, eum satisfaciaturum consequens est fallum quia simultanea recitatio aliena est ab Ecclesiæ consuetudine. Tolle. l. 2. c. 13. n. 9. Bonac. d. 1. q. 3. pun. 2. §. 1. n. 3. Reginal. l. 18. tr. 2. n. 146. & l. 4. c. 10. n. 87.

Qui recitat animo non satisfaciendi precepto, satisfaciatur. Quia rem preceptam gessit, ille, qui animus procedit ex errore, quo existimat se posse impedire precepti impletionem, dum preceptum exequitur. Teneatur tamen tempore precepti ab hac voluntate cessare, & iudicare se preceptum impleuisse, aliàs id voluntate violabit. Tempus autem precepti est diei naturalis terminatio. Palau p. 2. d. 2. pun. 3. n. 10. & alij.

Qui ex obligatione horas recitat, precepto non satisfaciatur, si ad verba saltem virtualiter non attendit, animum repetendi non gerens. Qui autem ex deuotione, si animum habet orandi peccat venialiter. Quia irreuerenter Deum alloquitur: si verò non intendit orare, sed mentem distrahere, & prauis cogitationibus diuertere, nullum piaculum committit. Reginal. l. 18. n. 149. Suar. l. 3. de orat. c. 4. n. 3. Azor. p. 1. l. 10. c. 11. q. 12. Bonac. d. 1. q. 3. pun. 2. §. 2. n. 7. Lessi. l. 2. c. 37. dub. 11. n. 67.

CAPVT VII

De tempore, ordine, loco, corporis habitu, ac situ ad diuini Officij recitationem.

VNCTIS diebus diuini officij cium est recitandum cum ex ceteris, sub Dolentes, de celebr. Missar. Bul. mortalis. De la Py F. tum ex recepta consuetudine. At cū dies incipiat à meridiano nocte antecedentis diei, & media nocte sequentis terminetur: intra huius temporis latitudinem tenetur Clericus in sacris constitutus, beneficiatus & Religiosus professus choro additus sub mortali totum officium recitare. Cui obligationi satisfaciatur quacumque hora perficiatur. Erit autem veniale præuenire vel postponere horas absque causa, v. gr. dicere Primam vespertino tempore, mane Completorium. Quia ordo præscriptus ab Ecclesiâ pervertitur. Prima, Tertia, Sexta, & Nona tribus horis post solis ortum dicenda, nec veniale erit, simul dicere. Quia iam obtinuit vsus. Post meridiem hora secunda Vesperæ, & completorium celebrari debent, possunt autem simul celebrari. Doctores communiter.

Officium Matutinum cum Laudibus ex recepta consuetudine pridie ad Vesperam, postquam in Ecclesiis Cathedralibus Vesperæ, ac completorium sint absoluta possunt præueniri quod ex receptiori sententia esse aliolet hora quarta pomeridiana imò tertia cum dimidia. Lessi. 2. cap. 37. dub. vltim. num. 78. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 3. pun. 3. Suar. l. 4. c. 26. n. 26. n.

Sect. I. De Præcepto 1. Receptiones Sent. 9

16. n. 14. Palau p. 2. d. 2. pun. 4. n. 3.

73 Non tenetur obligatio Clerici, beneficiati, aut Religiosi, in egrum Officium persolvere, sed solum ab ea parte, à qua obligatio in cepit. v. g. accipere Ordinem sacrum, beneficium, aut professio- nem hora vndecima ante meridiem? nō tenen- tur recitare Matutinum, nec Laudes, nec Pri- mam, nec Tertiam: sed ad summam sextam, & reliquas horas. Quia ab illa hora vndecima in- cepit obligatio. Suar. l. 4. de hor. can. c. 27. n. 8. Bonac. alios referens d. 1. q. 2. pun. 5. n. 9. si vero antequam Ordinem, beneficium aut pro- fessionē quis accipit horatilius diei recitavit, non satisfacit obligationi superuenienti. Quia non potest esse satisfactio obligationis, vbi nul- la est obligatio. Bonac. pun. 5. in fine. Palau p. 2. d. 8. 2. pun. 4. n. 3.

74 Quoad ordinem autem, si quis officium se- quentis diei incipiat, antequam officium præ- sentis finiat, (v. gr. Matutinum Feriæ secun- da priusquam vespere Dominica celebret,) & rationabilis causa non adsit, venialiter delin- quit. Quia regulariter id fieri nequit, nisi vel vni aut alteri officio notabiliter anteponat vel post ponatur tēpore consueto & ab Eccle- sia præscripto. Suar. l. 4. de hor. can. c. 24. n. 3. si autem quis horarum ordinem illius diei pervertat, prius recitans Primam (v. gr.) quam Matutinum, Vesperam quam Primam &c. abs- que rationabili causa, venialiter delinquit. Quia inuertit ordinem ab Ecclesia præscriptū, leui quidem materia. Suar. n. 4. Bonac. d. 1. q. 3. pun. 4. n. 1.

75 Quocumque in loco quis recitet, præcepto satisfacit. Quia nullus speciatim est ab Eccle- sia assignatus. Qui autem in loco minus de- centi distractioni exposto recitat, venialiter de- linquit. Quia irreuerenter se gerit. Sedere verò, cum standum est, vel stare, aut sedere cum est stectendum ex Rubrica præscripto, si absque contemptu fiat, nullum peccatum est. Quia nō videtur præceptum sed consilium maioris re- verentia gratia. Bonac. d. 1. de hor. can. q. 3. pun. 5. & 6. Palau p. 2. d. 2. pun. 4. n. 7.

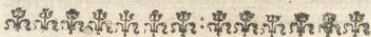
CAPVT VIII.

De peccato non recitandi officium, aut partem omittendi.

76 CLERICI in sacris, Beneficiati, & Religiosi professi chorodeputati tenen- tur diebus singulis horas canonicas reci- tare: & partem notabilem omittere grauis cul- pa est. Porro quælibet hora parua, aut pars illi æqualens notabilis pars est, & nō aliud. Quia communis sententia est, vnum esse præceptum de septem horis canonicis recitandis: sed posi- ta vnitæ præcepti leuem materiam iudico, quæ quæritatem hora parua non attingit, cum non attingat duodecimam materiam præceptæ partem. Lessi. l. 2. cap. 17. dub. 9. num. 52. Palau p. Bonac. dist. 1. quæst. 5. part. 1. numer. 2. d. 2. pun. 5. n. 1. Porro vnicō præcepto to- tum officium præscribi, & ad multiplicationem horarum præcepta non multiplicari, constat ex c. Dolentes, de celebr. Mis. vbi officium no-

Atque pariter & diurnum præcipitur, & ex Bulla Pij V. & ex horarum institutione, quæ vnicum officium continet. Certe præcepta abs- que manifesta ratione non sunt multiplicanda.

Vnde omittens vna die omnes septem horas vnicum peccatum committit, grauius tamen, quam si vnicam horam omittit. Quia omis- sionis malitia crescit, aut minuitur ex maiori aut minori obligationis quantitate. Garcia de vius tamen Benef. p. 3. c. 1. n. 132. Suar. l. 4. de hor. can. c. 25. n. 8. Bonac. d. 1. q. 5. pun. 1. n. 8. Nauar. de orat. c. 1. n. 60. Vafq. de Ben. c. 4. § 1 a. 2. dub. 5. n. 7.

CAPVT IX.

De causis excusantibus ab Officij Cano- ni ci recitatione.

IMPOTENTIA, repentina occu- patio, & dispensatio ab horarum cano- nicarum recitatione excusant. Et qui- dem impotentia simpliciter excusat. Quia im- possibile non datur obligatio. l. Impossi- bilium ff. de reg. iur. Hæc impotentia potest aut ex obliuione, aut ex ignorantia, aut ex infirmi- tate. Ex obliuione naturali, & inculpabili non est culpabilis omisso. Quia peccatū debet esse voluntarium. Si quis autem experitur, se obliuisci, quando hora consueta nō recitat, de- bet aliquod memoriæ excitamentum adhibere. Suar. l. 4. de hor. can. c. 18. n. 4. Bonac. d. 1. q. 6. pun. 3. n. 9.

Qui dubius est num recitauerit? obli- gates est ad recitandum. Quia possidet præ- ceptum, à cuius obligatione solui non potest sa- tisfactione dubia. Nauar. de orat. c. 10. n. 30. Bo- nac. alios relatis, d. 1. q. 6. pun. 3. n. 11. Nisi dubium aliqua ratione probabili deponat. Qui autem certus sit se recitasse, dubitet tamen, an anti- phonam, Psalmum, vel quid simile dixerit: de- ponere potest dubium, credens, recitasse. Quia non præsumitur omisum, quod in ordinatio- nē & quasi naturali sequela recitatur. Suar. l. 4. de hor. can. c. 25. n. 20. Azor. p. 1. l. 10. c. 12. Nauar. de orat. c. 11. n. 29. Bonac. citat. n. 12. Filliuc. tr. 23. c. 8. q. 2.

Deinde potest provenire impotentia exigno- rantia, primo si sit inuincibilis ignorantia legis, vt si ignoret quis inuincibiliter, se obligatum esse recitare. Quia transgredi voluntarie obliga- tionem non potest, qui obligationem ignorat. Secundo si sit ignorantia facti, quia nescit reci- tare. Sed huiusmodi ignorantia vix potest in- culpabiliter contingere: siquidem cum Benefi- cium, aut ordinem sacrum quis recipit, debet agnoscere se esse indispotum, vt obligationi suscepæ satisfaciatur. Hæc tamen obligationi fiet satis, si officium recitare quoad substan- tiam sciat, etsi perfectam Rubricarum notitiam non habeat: hæc enim continua recitatione capiuntur.

Excusat impotentia quæ provenit ex infirmitate. Hac de causa cæcus excusatur. Sordus minimè. Quia necessarium non est ad priuatam recitationem se ipsum audire. Agri- tudo autem quartana, tertiana &c. tunc excu- sat, cum laborans non potest absque grati no- cumento

77 Omittens omnes horas vnicum pec- catum gra- uiter committit.

78 Impotentia ex obliuione excusat.

79 Qui dubius est, an recitauerit, recitare debet.

80 Ignorantia ex ignorantia excusat.

81 Excusat im- potentia ex infirmitate.